

[Larsen-Lødet]

jordbank, som kan give mulighed for, at Statens Jordlovsudvalg kan opkøbe ejendomme, også store ejendomme, og bruge dem til at forbedre den nuværende arrondering. Jordlovsudvalget vil også kunne beholde ejendommene og forpagte dem ud, hvis der ikke for tiden er behov for tillægsjord. Så vidt, så godt.

SF-forslaget kan vel, hvis der er stemning for det, tilpasses Det Radikale Venstres ønsker, og jeg tror ikke, det behøver at blive en dyr ordning. Spørgsmålet er så, om vi derudover skal oprette en slags statslandbrug. Det har vi ikke i Det Radikale Venstre taget stilling til. Vi vil gerne rejse spørgsmålet, om det virkelig er SF's mening, at det skal ske her og nu, om ikke det var rigtigt at prøve sig frem i et afgrænset område, hvis vi skal arbejde videre med tankegangen. Jeg mener ikke, at vi rent sagligt har erfaring nok til at etablere en sådan ordning, at staten f.eks. årligt opkøber 1.000 landbrug. Vi vil være sikre på, at der bliver rimelige vilkår for forpagterne, og at udgiften for staten, også over en årrække, er overskuelig, inden vi indlader os på den slags ting. Jeg har med tilfredshed noteret, at SF lægger megen vægt på, at jordbrugerne har og kan beholde frihed og selvstændighed på deres landbrug. Det tror jeg er noget, der er af fundamental betydning for landmandsfamilier. Men jeg har det ligesom hr. Bjørn Westh: Der er visse ting i SF's forslag, der alligevel er lidt uklare for mig.

Jeg vil gerne have afklaret, om SF forestiller sig, at der skal være både statsbrug og andelslandbrug eller det er meningen, at staten skal finansiere andelslandbrugene på en speciel måde.

Jeg vil jo nødig beskyldes for at læse forslaget, som en vis mand læser Bibelen, men jeg har godt nok et spørgsmål mere. Et sted i forslaget står der, at Jordbrugerfonden kan tilbyde at overtage bæredygtige landbrug. Et andet sted står der, at en del af brugene først sælges til fonden umiddelbart for en uafviselig tvangsauktion, efter at forskellige forpligtelser er misligholdt. Hvis det er beskrivelsen af et landbrug, er det i hvert fald udtryk for, at det landbrug ikke umiddelbart er bæredygtigt. Derfor synes jeg ikke rigtig, det harmonerer, og jeg vil gerne spørge, om det er et både-og eller det er et enten-eller.

Efter disse få kommentarer og spørgsmål vil jeg gerne til afslutning sige, at jeg forventer, at

man her i Folketinget inden så længe kommer til at diskutere ejerformerne i landbruget. Så vidt jeg ved, skal det spørgsmål også behandles af det såkaldte Bernsteinudvalg, og jeg ville finde det rimeligt, at de tanker, der ligger i forslaget fra SF, indgik i forhandlingerne om ejerformer i dansk landbrug. En ting er jo helt klar, og det er, at en ændring af ejerformerne i landbruget ikke løser den helt akutte alvorlige situation. Det er en mere langsigtet foranstaltning. Jeg er da helt med på, at vi også skal vurdere de langsigtede foranstaltninger, men de er til gengæld så gennemgribende, at det er noget, der kræver en saglig behandling, og en saglig behandling kræver også tid.

Til Socialdemokratiets forslag, nr. B 111, vil jeg sige, at det ligger ret nær op ad, hvad vi fra radikal side tidligere har givet udtryk for, bl.a. i forbindelse med debatten om høsttabsordningen. Vi har det med i vores mere langsigtede programpunkter for radikal landbrugspolitik, og derfor er vi positive over for tanken om at lave nogle forsøg med gruppelandbrug. Jeg tror, det ville lette muligheden for at tage stilling til, om der bliver behov for en eventuel ny generel lovgivning på området, og også til, hvordan den skal gennemføres.

Jeg kan konstatere – og så kan jeg lade være med at drage andre til ansvar for det, jeg siger – at der i hvert fald er en ny holdning blandt vore unge i landbruget og andre steder til nye former for fællesskab. Vi kaster jo ikke hermed vrage på selvejeformen. Jeg går da ud fra, at der ikke bliver tale om nogen form for tvang i denne forbindelse. Det er i hvert fald ikke radikal opfattelse, og det tror jeg da heller ikke er hr. Bjørn Wesths opfattelse. Det er altså et tilbud, nogle juridiske muligheder, som skal forsøges etableret.

Spørgsmålet om fælles drift, fællesskab om maskiner og fællesskab om afløsning i tilfælde af sygdom eller ferie indebærer helt klart en række fordele, men det klarer jo heller ikke landbrugets situation her og nu. Men her er ligesom i det andet forslag nogle langsigtede perspektiver, som virkelig kan begrunde pilotprojekter og forsøg. Vi er i Det Radikale Venstre positive over for at behandle spørgsmålet i det forestående udvalgsarbejde.

Må jeg så vende mig til enkelte af dem, der har talt her i dag, og selvfølgelig først og fremmest landbrugsministeren, som jeg også gerne